

Vergaderjaar 2018–2019

21 501-08

Milieuraad

Nr. 771

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT EN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 april 2019

Op 20 en 21 mei vindt in Boekarest de informele Milieuraad onder Roemeens Voorzitterschap plaats. Hierbij ontvangt u, mede namens de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, de geannoteerde agenda van deze Raad.

Tijdens deze Raad zal er gesproken worden over de transitie naar klimaatneutraliteit, biodiversiteit en ecosysteemdiensten en waterverontreiniging in rivieren door plastic. Over eventuele aanvullingen of wijzigingen in de agenda wordt u schriftelijk op de hoogte gesteld voor aanvang van het SO Milieuraad op donderdag 9 mei.

Transitie naar klimaatneutraliteit

Het voorzitterschap heeft een sessie geagendeerd over klimaat, gericht op innovatieve oplossingen en de rol van burgers bij de transitie naar een koolstofarme toekomst, waarbij men wil ingaan op de vraag hoe kansen op het gebied van levensstijl, circulariteit en ruimtelijke ordening beter kunnen worden benut. Het voorzitterschap nodigt lidstaten daarbij uit om te reflecteren op de kansen om de maatschappelijke transitie richting een klimaatneutrale economie te stimuleren.

Inzet Nederland

Deze discussie sluit nauw aan op de Commissiemededeling van november jl. over de EU-langetermijnstrategie voor klimaat. Nederland steunt de door de Commissie voorgestelde ambitie: een klimaatneutrale Unie in 2050. Dit doel past bij de Nederlandse inzet om het huidige 2030-doel voor de EU van ten minste 40% op te hogen naar 55%. Een tijdig ingezette, geleidelijke transitie kan immers helpen om de kosten

ervan te beperken. De transitie naar een circulaire economie kan een belangrijke bijdrage leveren aan het bereiken van dat doel.

Krachtenveld

Lidstaten zijn het erover eens dat de EU-langetermijnstrategie zich zou moeten richten op het bereiken van klimaatneutraliteit, maar regeringsleiders moeten nog een besluit nemen over het tijdsfad hiervoor. Nederland en veel andere West-Europese lidstaten vinden dat dit doel uiterlijk in 2050 bereikt zou moeten zijn om de Parijs-doelen binnen bereik te houden. Enkele Oost-Europese lidstaten hebben bij eerdere beleidsdebatten over de EU-langetermijnstrategie voor klimaat aangegeven dat zij belangrijke uitdagingen zien en dat er rekening gehouden dient te worden met uiteenlopende nationale omstandigheden.

Global Assessment over Biodiversiteit en Ecosysteemdiensten

De Raad zal spreken over het aankomende Verenigde Naties (VN) Global Assessment over Biodiversiteit en Ecosysteemdiensten van het Intergouvernementeel Platform over Biodiversiteit en Ecosysteemdiensten (IPBES). Dit VN-rapport zal naar verwachting op 4 mei in Parijs vastgesteld worden door de 130 partijen, waaronder Nederland, die lid zijn van IPBES. Mogelijk geven de bevindingen in het assessment aanleiding tot aanpassingen van Europees beleid op verschillende terreinen.

Daarnaast zal de Raad van de gelegenheid gebruik maken om van gedachten te wisselen over het nieuwe raamwerk voor het Biodiversiteitsverdrag. Dit nieuwe raamwerk zal naar verwachting in 2020 worden vastgesteld. Dit jaar worden tussenstappen in de onderhandeling gemaakt. De inbreng voor de onderhandelingen over het nieuwe raamwerk wordt door de Europese lidstaten gezamenlijk geformuleerd.

Inzet Nederland

Het kabinet hecht groot belang aan een brede Europese aanpak op het gebied van biodiversiteit. Gedachtenwisseling tussen lidstaten is nodig om op één lijn te komen voor de onderhandelingen over het nieuwe raamwerk.

Het kabinet is van mening dat extra inspanningen nodig zijn om de mondiale achteruitgang in biodiversiteit te keren. Daarbij is het nodig om acties te mobiliseren in de gehele maatschappij en het kabinet wil daarbij een aanjagende rol spelen. Ook andere landen moeten op die manier gemotiveerd worden om in actie te komen en nationale commitments inzake natuur en biodiversiteit voor te bereiden. Nederland streeft naar een focus op betere implementatie van het biodiversiteitsverdrag. Dit kan onder andere bereikt worden door het verbeteren van mechanismes om voortgang te monitoren.

Indicatie krachtenveld

Het Europees Parlement wil dat lidstaten nationale commitments aan gaan en bottom-up processen faciliteren. Sommige lidstaten geven nu nog de voorkeur aan het aanwijzen van een groter areaal aan beschermde gebieden. Nederland zit op één lijn met de Europese Commissie en een aantal grote lidstaten om in de nieuwe strategische periode van het raamwerk voor het Biodiversiteitsverdrag te werken met voluntary commitments, maar Nederland zou graag sneller concrete stappen maken.

Watermanagement: verontreinigende stoffen, plastics en microplastics van rivier tot zee

De Raad zal tot slot spreken over watermanagement, waarbij het beperken van de toevoer van verontreinigende stoffen, plastics en microplastics vanuit rivieren naar de oceaan centraal staat.

Inzet Nederland

Nederland waardeert de agendering van dit onderwerp door het Roemeense Voorzitterschap. Het is belangrijk om in het kader van een brede aanpak van de marien zwerfvuilproblematiek ook te kijken naar de toevoer van dit zwerfvuil via rivieren. Deze informele Raad vormt een goede gelegenheid om de Nederlandse aanpak jegens plastic zwerfvuil en microplastics te delen, te horen welke stappen andere lidstaten zetten en mogelijkheden te verkennen tot samenwerking op Europees niveau. De Nederlandse aanpak van (micro)plastics via rivieren focust op drie hoofdlijnen:

1. Opruimen en verwerken van zwerfafval in de rivieren bij de hotspots;
2. Bronaanpak van microplastics, via gedragsverandering bij de burger in combinatie met een stakeholderaanpak om te zorgen dat de rivieroeveren schoon blijven. Daarnaast is het Rijk in gesprek met de producenten over de producentenverantwoordelijkheid van wegwerpproducten die bij de rivieroeveren en uiterwaarden worden gevonden.
3. Monitoringsstrategie voor microplastics in rivieren.

Daarnaast is er ook aandacht voor bronnen van microplastics (zoals door slijtage van autobanden, verf en kleding) en onderzoek naar de effecten van microplastics op de gezondheid, zoals ook per brief gecommuniceerd aan uw Kamer op 6 november 2018¹.

De aanpak van verontreinigende stoffen is via de Delta-aanpak Waterkwaliteit in een apart traject vormgegeven.

Indicatie krachtenveld

Het plasticsdossier, zowel micro als macro, staat volop in de politieke en publieke aandacht. Ook op Europees niveau heeft het een prominente plaats op de agenda verworven met onder andere de EU Plasticsstrategie en de richtlijn met betrekking tot plasticproducten voor eenmalig gebruik. De urgentie en het belang wordt breed gedeeld binnen de Raad. Vanwege de grensoverschrijdende aard van de zwerfvuilproblematiek, zeker in combinatie met de invalshoek van rivieren, is samenwerking tussen lidstaten een cruciaal onderdeel van een effectieve aanpak.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes

¹ Kamerstuk 30 872, nr. 222